

RENNEBU KOMMUNE

2022

ÅRS- BERETNING 2022

Vedtatt i kommunestyret XX.XX.2023

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Regnskapsresultat - hovedtall	8
3. Regnskapsresultat - tjenesteområder.....	18
4. Eierskap	24
5. Likestilling, forhold til diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, etikk og internkontroll	24

1. Innledning

Kommunen skal hvert år utarbeide et årsregnskap med tilhørende årsberetning, jf. kommune-lovens §14-6/7. Årsberetningen skal redegjøre om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten som ikke framgår av selve årsregnskapet. I tillegg til økonomiske forhold skal det redegjøres for tilstanden og eventuelle tiltak i forhold til likestilling, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, internkontroll samt etikk. Årsberetningen inngår som en del av kommunens samlede årsoppgjør til behandlingen i kommunestyret.

2022 har fremstått som et uvanlig utfordrende år for kommunene – herunder også for Rennebu. Krig i Europa med påfølgende flyktningekrise, høy inflasjon og stadig stigende rentenivå i kombinasjon med ettervirkninger av koronapandemien, har satt kommunen på store uforutsette prøver gjennom året.

Oppe i dette har organisasjonen vist en betydelig omstillingsvilje og -evne. Dette viser at kommunen er i stand til å håndtere omfattende endringer i rammebetingelser på en god måte. Men slike prøvelser fører også til en viss slitasje på ansatte. Noe som blant annet kommer til uttrykk i et høyere sykefravær en vanlig, i særdeleshet innen virksomhet helse og omsorg. Her følger vi for øvrig den nasjonale trenden som man ser i den hele kommunale sektoren. Høyt sykefravær utfordrer kvalitet og omfang av tjenestene ut til innbyggerne og har ikke minst en økonomisk bakside bl.a. gjennom økt bruk av vikarer og kjøp av kostbare tjenester gjennom byråer som det ikke er tatt høyde for i budsjett-rammene.

Under slike omstendigheter er det ekstra krevende å til enhver tid ha full kontroll på driften - hvilket også påvirker økonomisk oversikt. Gjennom året er det foretatt flere budsjettjusteringer for å delvis imøtekomme uforutsette utgifter. Kommunedirektøren har ved flere anledninger (herunder ved tertial-rapporteringen), varslet om sannsynlig merforbruk innen enkelte tjenestoområder. Herunder er det særlig pekt på helse- og omsorgstjenestene som allerede fra starten av 2022, opplevde særlig krevende driftsutfordringer med stort behov for vikarer, ekstrahjelp, kjøp av mannskap fra private byråer samt bruk av overtid for å sikre forsvarlig drift. Nybygget ved sykehjemmet som stod klart for innflytting fra starten av 2022, har vist seg å fordre mer bemanning enn tidligere, noe kommunedirektøren finner å være uheldig konsekvens av nye lokaler – jfr. videre omtale av dette forholdet seinere i årsberetningen.

Rekordstor bosetting av nye flyktninger i 2022 – jf. kommunestyrets vedtak om bosetting av inntil 20 familier utover de 10 enkeltflyktningene som ble vedtatt allerede i desember 2021 (jf. k.sak 13/22 og 34/21). Rennebu kommune har her påtatt seg et stort samfunnsansvar i en vanskelig tid. Med en organisasjon som gjennomgående har vist særs positiv instilling til bosetting og med ansatte i alle ledd som har «brettet opp ermene» og ytt maksimalt, har vi lyktes. Det har dog vært utfordrende - det har vært tært på ansatte og det har medført kostnader det ikke har vært tatt høyde for å opprinnelig budsjett.

Gjennom 2022 ha det gjennomgående vært registrert stor aktivitet i hele organisasjonen - noe som gjenspeiles i både drifts- og investeringsregnskapet. Tjenesteproduksjonen var stabil og solid hele året gjennom. Kommunedirektøren ønsker i denne innledningen å berømme og takke alle kommunens ansatte for meget god innsats i 2022. Gjennom godt samarbeid og bruk av innovative og fleksible løsninger, har både standard og volum på tjenesteproduksjonen vært upåklagelig.

Hovedutfordringen har vært og vil fortsatt være å utnytte kommunens samlede ressurser på en optimal måte til beste for innbyggerne. Kommunen må fortløpende tilpasse driften slik at denne i størst mulig grad samsvarer med utviklingen i de økonomiske rammevilkårene. Likeså må vi tilpasse oss til utviklingen av folketall og demografi. Dette må fanges opp og korrigeres for gjennom god planlegging av driften og vedvarende sterkt fokus på økonomistyring.

Nytt økonomireglement som også inkluderer finansreglement samt eget reglement for investeringer, ble vedtatt av kommunestyret i desember 2022. Økonomireglementet gir de overordnede prinsippene for økonomisk styring i Rennebu kommune. Reglementet legger føringer for arbeidet med kommunens økonomiske plan- og styringsdokumenter og for økonomirapportering.

Forenklet kan vi si at et årsbudsjett er en plan for forventede løpende inntekter og utgifter i det året budsjettet gjelder for. Kommunens driftsbudsjett for 2022 ble vedtatt i balanse, dvs. i +/- 0. Alle resultat utover 0, kan følgelig forenklet oppfattes som avvik fra planen, være seg det er mer- eller mindreforbruk.

Fra å ha notert dels vesentlige netto driftsmessig mindreforbruk (tidl. ofte omtalt som overskudd) flere år på rad, viser driftsregnskapet for 2022 et regnskapsmessig netto mindreforbruk før disponering på «kun» kr. 842.974. Det er et betydelig svakere resultat enn de senere årene da vi gjennomgående har avlagt betydelige «overskudd». I samsvar med føringer i gjeldende økonomiforskrift (*forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.*), er mindreforbruket tilbakeført bruk av av disposisjonsfond (reservefond). I praksis vil det si at regnskapet for 2022 er gjort opp i balanse. Det vil si at det ikke fremkommer noe merforbruk (underskudd) som blir fremført for inndekning senere år, men det blir heller ikke avsatt ytterligere til reservefond slik «normalen» har vært de siste årene.

I så måte kan vi si at resultatet er godt i samsvar med planen – jfr. budsjett i balanse. Men merk dog at sum netto driftsresultat for første gang på mange år viser negativt fortegn. Overføringer til investeringer sammen med netto bruk av avsetninger som i sum tilsvarer nettoresultatet, medfører likevel balanse.

Som kommunedirektøren gjentakende har formidlet kommunestyret de siste årene, har vi til tross gode resultater «balansert på en knivsegg» – med liten reell handlefrihet i bunnen og dertil få eller ingen reserver/buffere av betydning i basisrammene – dog med unntak av et sårt tiltrengt reservefond (ubundne driftsfond). Når vi de foregående årene likevel har havnet på rett side av «streken» har det for en stor del skyldst uforutsette og større inntekter enn budsjettet samt gjennomgående god budsjett disiplin. Når slike merinntekter for 2022 for en stor del uteblir kombinert med et ekstraordinært høyt trykk på tjenester (særlig innen helse og omsorg) - med dertil historisk høye merkostnader, samt stadig økte finanskostnader – så lander vi faretruende nær feil side av den refererte knivseggen.

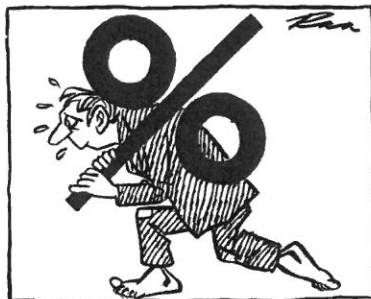
Kommunen har gjennom de siste årene opparbeidet en helt nødvendig «buffer» i form av et solid reservefond. Kommunedirektøren ønsker primært at fondet får vokse ytterligere fremover for å sikre en fortsatt stabil og god økonomisk handlefrihet. Det vil dog forde fortsatt årlige avsetninger kombinert med ingen eller beskjeden tapping. I utfordrende år som 2022, har det vært nødvendig å bruke av fondet for å kunne opprettholde driften. Slik netto bruk av reserven må bli unntaket framfor regelen.

Den viktige indikatoren «netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene», viser for første gang på lang tid et negativt resultat på over 5,0 %. I årsberetningen for 2021 advarte kommunedirektøren om at netto driftsresultat viste en klar nedadgående kurve og at det ikke var tiden for å «slippe bremsen», men snarere heller stadig mane til ytterligere forsiktighet. Resultatet for 2022 viser at den advarselen var berettighet – dessverre.

Et negativt netto driftsresultat betyr at vi må bruke av oppsparte midler for å dekke opp mer-utgiftene. Men det er viktig at vi ikke tærer mer på bufferen enn høyst nødvendig, slik at vi mister handlekraften når behovene oppstår. TBU anbefaler minst +1,75 % i netto resultat over tid, som også er Rennebu kommunes vedtatte måltall i budsjett 2023 med økonomiplan 2023-2026.

I årsberetningen forklares de viktigste årsakene til resultatet nærmere, men her i innledningen vil vi forenklet oppsummere dette med:

- Vesentlig øke kostnader for løpende ordinær drift (jf. prisvekst på 6 %), uten at dette er reelt kompensert for ved rammetildeling, noe som slår negativt ut for nær alle tjenesteområder.
- Vesentlig økt trykk med dertil økte kostnader til drift av helse- og omsorgstjenestene i kommunen – se redegjørelsen under virksomhetenes årsberetning under.
- Stor avvik mellom innsatsfaktor (brutto utgifter) og refusjon fra staten for ressurskrevende tjenester innen helse og omsorg.
- Utgifter for tiltak innen barnevern er økt betydelig gjennom 2023 – hvilket gir vesentlig overskridelse av budsjett innen dette området.
- Vesentlig økning i bosetting av flyktninger med dertil økte brutto kostnader for integrering og kvalifisering.
- Vesentlig øke kostnader til strøm/energi
- Økte finanskostnader som resultat av stadig økt lånegjeld

Merk at kommunens lånegjeld har økt dels vesentlig gjennom 2022. Dette som følge av realisering av flere kostnadskrevende investeringsprosjekt – herunder ombygging/ utbygging av helsesenteret. Økt lånegjeld gir økte finanskostnader – som igjen innebærer redusert økonomisk handlefrihet innen ordinær drift. Renter og avdrag på lån utgjør en stadig større andel av løpende driftsutgifter og kan over tid forringe både omfang og kvalitet på tjenesteproduksjonen – noe kommunedirektøren også vil minne om når det fremmes forslag om og eventuelt vedtas nye kostnadskrevende investeringer fremover.

Kommunal Rapport har nylig sjekket hvor mange kommuner som endte med minustall i 2022 (foreløpige kostradata) – hvor de konkluderer med at «økningen er betydelig og det spås ytterligere forverring fremover», og særlig ser det ut til at det er de mindre kommunene som sliter mest.

Rennebu er på lik linje med andre kommuner særs viktige tjenesteytere, og helt sentrale for gjennomføring av landets velferdspolitik. Et viktig kjennetegn ved det norske kommunesystemet er som kjent «generalistkommuneprinsippet». Hvilket innebærer at alle kommuner har ansvar for de samme oppgavene og tjenestene, uavhengig av størrelsen og antall innbyggere. Alle kommuner har ansvar for de samme oppgavene og tjenestene. Kommunedirektøren ser dog flere utfordringer med dette prinsippet – herunder det faktum at små kommuner ikke har klart å ta del i befolkningsveksten på landsbasis. De «små kommunene har blitt mindre og de største større». Selv om Rennebu kunne notere en liten økning i folketallet gjennom 2022, vises en klart negativ utvikling over tid.

Etter den siste kommunereformen er forskjellene mellom kommuner økt og derved mulighetene for å løse oppdraget med de kjente utfordringene knyttet til demografi, tilgang på kompetanse, mer komplekse behov og økt behov for nye arbeidsformer og løsninger.

Kommunene er hovedleverandører av tjenester i lokalmiljøene. I tillegg til oppvekst, omsorg og andre velferdstjenester så forvalter vi viktig lovverk om regulering av areal og ressurser, med stor betydning for nærings- og arbeidsliv. Legitimitet og tillit til sektoren er betinget av at kommuner har gode likeverdige rammebetingelser og handlingsrom, og at lokaldemokratiet får virke uten for mye statlig detaljregulering. Også de økonomiske rammebetingelsene for mindre kommuner er opplevd som stadig mer utfordrende de siste årene. Utvikling av de frie inntektene har vist en nedadgående kurve for flere små kommuner, deri også for Rennebu – som inneværende år må forholde seg til en reell nedgang i inntektene samtidig som utgiftene øker i stadig økende takt. Over tid er dette ikke bærekraftig.

For å sikre fortsatt god og forutsigbar tjenesteproduksjon, til tross for stadig mer utfordrende rammebetingelser, søker administrasjonen uavbrutt etter mulig samarbeid med andre kommuner innen ulike tjenesteområder - også for å redusere sårbarheten ved drifting av små enheter. Dette i tråd med kommunestyrets «bestilling».

I gjeldende folkehelseplan for Rennebu kommune (vedtatt av kommunestyret i desember 2022), vises til den utfordringen vi står fremfor mht. folketall og demografi slik:

«1.kvartal 2022 bodde det 2449 innbyggere i Rennebu kommune. Rennebu er en av flere kommuner i Trøndelag med en svak nedgang i befolkningsprognose og en økende andel eldre. Det har de siste ti årene vært færre fødsler enn dødsfall i kommunen. Statistikken viser at antallet eldre vil øke betydelig i årene som kommer, og befolkningsprognosen viser at i 2042 vil aldersgruppen 66 år og over være den største befolkningsgruppen i kommunen. Økning i antall eldre vil blant annet øke utgifts- og sysselsettingsbehovet til pleie- og omsorgssektoren vesentlig. Prognosen for befolknings-sammensetning viser også at det er forventet en videre nedgang i antall barn og unge de neste ti årene. I 2021 var 60 % av befolkningen i yrkesaktiv alder, sammenlignet fylkes- og landsnitt på 66 %. Det vil kunne bli utfordrende å opprettholde tjenestetilbudene og oppnå god balanse i kommuneøkonomien i fremtiden med denne befolkningssammensetningen.»

Andel per aldersgruppe i Rennebu, historiske tall og prognose

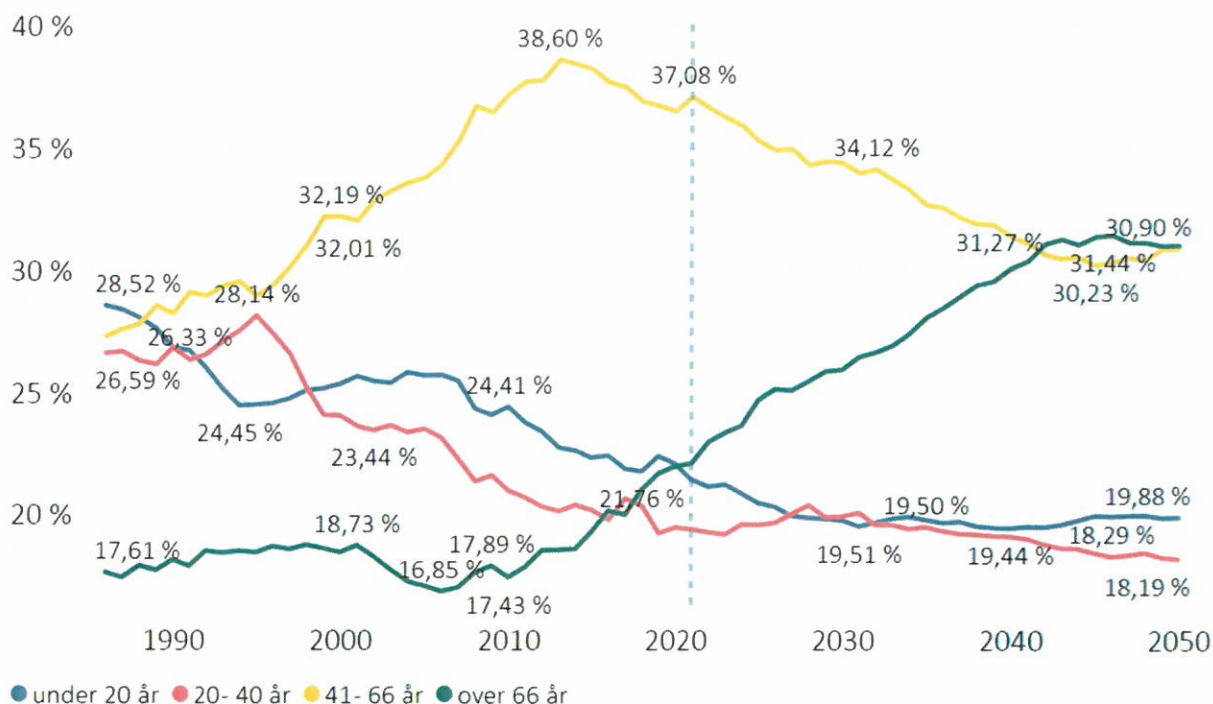

Fig: Befolkningssammensetning basert på alder, fortid, nåtid og framtid. Hentet fra <https://trondelagital.no>

Den demografisk utvikling fordrer en snuoperasjon. Alle må eie utfordringsbilde, da det er tid for handling. Utviklingen har startet tidligere i Rennebu enn resten av landet.

Ved utgangen av 2022 hadde kommunen 345 ansatte fordelt på 273 årsverk, noe som er 8 årsverk mer enn for 2021. Tentativ merkostnad for dette alene (gj.snitt lønn med sosiale utgifter) utgjør ca. 6,5 mill. kroner. Til tross for økningen, har det under året vært nødvendig å kjøpe inn ytterligere kostbar arbeidskraft fra eksterne byrå (fortrinnsvis innen helse og omsorg). Selv om kommunen får refusjon for deler av den kostnadsøkningen dette medfører, påvirker dette selvsagt årsresultatet.

Utarbeiding og fremleggelse av årsoppgjøret for 2022 har denne gangen ikke fulgt de frister som fremgår av kommuneloven. Dette grunnet langvarig sykefravær av helt sentral ressurs ved økonomiavdelingen. Dette forholdet ble varslet revisjonen og formannskapet straks det ble kjent og alternativt løp for avleggelsen ble lagt. Det er beklagelig at fristen ikke var mulig å overholde, men dette vitner om og understreker den sårbarheten kommunen har i enkelte kjernefunksjoner. I fravær av egen ressurs ble det inngått avtale med konsultentselskapet Sticos i Trondheim for å bistå med oppgjøret – hvilket formannskapet ble orientert om før formell avtale ble inngått.

De budsjetttrammene kommunestyret har vedtatt for 2023 bygger på tilsvarende rammer gitt for 2022 – stadig uten kompensasjon for prisvekst. Med bakgrunn i resultatet for 2022, er det viktig med nitidig fortløpende oppfølging og analyse av driften i 2023 – i enda større grad enn tidligere år da utgangspunktet har vært store overskudd. Kommunedirektøren har følgelig fra nyttår iverksatt nytt regime for oppfølging av samtlige tjenesteområder for å avdekke eventuelle negative avvik så tidlig som mulig. Samtidig er det iverksatt eget prosjekt innen helse- og omsorgstjenesten for «varig» reduksjon av ressursinnsatsen (se egen omtale av dette under tjenesteområdets årsberetning).

2. Regnskapsresultat - hovedtall

Hovedtall fra regnskapet

Drift

Driftsregnskapet	Regnskap	Reg. budsjett	Regnskap
Beløp i 1000	2022	2022	2021
Driftsinntekter	324 044	274 891	307 306
Driftsutgifter	343 687	287 401	301 630
Brutto driftsresultat	-19 643	-12 510	5 676
Netto finansutgifter	-10 338	-17 063	-11 937
Motpost avskrivninger	11 757	11 915	11 218
24 Netto driftsresultat	-18 224	-17 658	4 957
Overføring til investering	1 187	1 085	0
Avsetninger til bundne driftsfond	6 413	3 817	11 225
Bruk av bundne driftsfond	-7 970	-5 524	-6 461
Avsetninger til disposisjonsfond	0	21	8 975
Bruk av disposisjonsfond	-17 855	-17 057	-8 782
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-18 224	-17 658	4 957
Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0

Regnskapet for 2022 viser et netto driftsresultat på -kr 18,2 mill. Netto driftsresultat er det som er igjen av årets drifts- og finansinntekter når både ordinære drifts- og finansutgifter er oppgjort. Fordi netto driftsresultat utgjør -5,6 % av drifts-inntektene er regnskapet balansert ved bruk av fond, inklusive bruk av reservefondet.

Regnskapet er gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk før strykninger (overskudd) på i overkant av kr 843.000. - dvs. netto driftsresultat pluss netto overføringer og bruk av fond.

Investeringer

Investeringsregnskapet 2022 (beløp i 1000)	Regnskap 2022	Buds(end) 2022	Avvik	Budsjett 2022
Kjøp av driftsmidler	522	907	385	2 862
IKT	950	975	25	975
Kjøp av transportmidler	448	299	-149	0
Helsesenter, bredbånd, brannstasjon, reservevannkilde	7 462	6 457	-1 006	73 090
Ombygging servicetorget	335	200	-135	200
Nybygg	0	0	0	0
Rehabilitering/ombygging gml. del sykehjem	289	17	-272	2 000
Nye Berkåksmoen RA	43 343	32 500	-10 843	500
Aktivitetspark	169	0	-169	0
Trondskogen boligfelt	270	0	-270	0
Asfaltering	1 062	800	-262	800
Berkåk vannverk - oppgradering Gruva vba	139	0	-139	0
Ny vanntank 2021	0	0	0	0
Ny bil 2021	0	0	0	0
Ombygging ambulansebase	104	204	100	5 000
Gatelys	216	0	-216	0
Bolig - Orkdalsveien 48	1 373	0	-1 373	0
Hovedplan VA	0	0	0	0
Videreutlån midler Husbanken	1 132	2 500	1 368	2 500
Egenkapitalinnskudd KLP	752	800	48	800
Sum bevilgninger	58 566	45 659	-12 907	88 727

I tabellen ovenfor er det satt opp en oversikt over følgende tall for hvert enkelt investeringsprosjekt:

- Regnskap inkl. mva-komp. (brutto invest.utg. iht. bevilgningsoversikt etter § 5-5, 2. ledd)
- Revidert budsjett inkl. mva i kolonnen Buds(end)
- Avvikskolonne mellom revidert budsjett og regnskap
- Opprinnelig budsjett

Det opprinnelige investeringsbudsjettet hadde en totalramme på kr 88,7 mill. Regnskapet viser imidlertid at det ble investert for tilsammen kr 58,6 mill (inkl. mva-komp. med kr 2,5 mill.) – dvs. kr 30,1 mill. lavere enn opprinnelig budsjett. Dette kan oppfattes som vesentlig, men i investeringsregnskapet ser vi ofte slike avvik pga. at framdriften i det enkelte prosjekt påvirkes av mange faktorer det er vanskelig å forutse når man budsjetterer. Etter en gjennomgang av prosjektenes ferdigstillingsgrad høsten 2022, ble investeringsbudsjettet redusert med kr 43,1 mill. for 2022. Dette påvirker ikke prosjektenes totalbeløp, annet enn at man flytter deler av investeringene fram ett år (periodisering).

Etter regnskapsavslutningen ser vi at de bokførte investeringsutgiftene ble kr 12,9 mill. høyere enn det reviderte investeringsbudsjettet på kr 45,7 mill. Dette skyldes i hovedsak at prognosen for framdriften i utbyggingen av avløpsrensaneanlegget på Berkåksmoen var for forsiktig.

Brannstasjon

Denne ble lagt ut på anbud, og klage på dette førte til at brannstasjonen måtte legges ut på nytt. Budsjetttrammen videreføres.

Ombygging ambulansebase

Prosjektet er ferdig prosjektert, men har ikke vært ute på anbud. Vi avventer St.Olavs sykehus sin godkjenning av prosjektet.

Avløpsrensianlegg Berkåksmoen

Utbyggingen ble ca 50% dyrere enn kalkulert, grunnet økte priser etter korona. Utbyggingen følger framdriftsplanen. Ferdigstilles sommeren 2023.

Nytt arbeidssenter Bo og mestring

Plassering og omfang er under utredning.

Reservevannskilde Berkåk

Prøveboring er iverksatt ved Orkla- Berkåksmoen. Prøvedrift må foregå over mange måneder før det er avklart om kilden er tilfredsstillende.

Vann- og avløpskummer

Disse er utskiftet i hht. budsjett.

Asfaltering

Midler brukt til standardheving av grusveiene, slik at asfaltering kan gjøres i neste omgang.

Helsesenteret

Det ble gitt brukstillatelse for det nye tilbygget for demente i januar. Uteområdet bak bygget skal justeres neste år. Regnskapet viser at arbeidet ble utført innenfor budsjetttrimmen. Lokalene i det gamle bygget er under planlegging for ny bruk.

Parkeringsplass Buvatnet

Arbeidene ble utsatt til 2023 pga entreprenørene ikke hadde kapasitet.

Skiltplan

Adresseringen er ikke ferdig. Arbeidet utsatt til 2023.

Omløpsfotografering

Fotograferingen ble bestilt, og gjennomføres neste år.

Oppmålingsutstyr

Utstyret er innkjøpt.

Digitalisering renhold

Nettbrett er innkjøpt, som er koblet mot registreringen i LAFT.

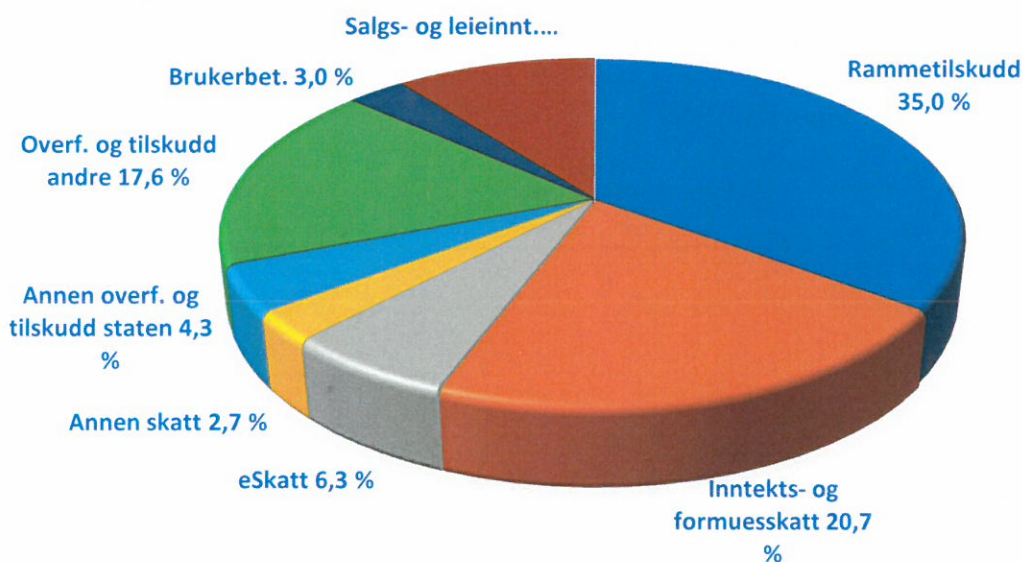
IKT

Utskiftning av det mest sentrale utstyret i serverrommet

Kommunens driftsinntekter

	Regnskap 2022	Andel i % 2022	Regnskap 2021	Andel i % 2021
Driftsinntekter				
Rammetilskudd	113 500	35,0	116 795	38,0
Inntekts- og formuesskatt	67 143	20,7	61 545	20,0
Eiendomsskatt	20 418	6,3	19 912	6,5
Andre skatteinntekter	8 600	2,7	8 685	2,8
Andre overføringer og tilskudd fra staten	13 954	4,3	8 438	2,7
Overføringer og tilskudd fra andre	56 947	17,6	49 674	16,2
Brukerbetalinger	9 604	3,0	9 534	3,1
Salgs- og leieinntekter	33 878	10,5	32 724	10,6
Sum driftsinntekter	324 044	100,0	307 306	100,0

- Brukerbetaling og salgsinntekter
Her inngår vann- og avløpsavgifter, foreldrebetaling i barnehage, SFO, kulturskole, egenbetaling ved sykehjem, husleieinntekter osv.
- Momskompensasjon
Momskompensasjon utgjør til sammen ca. kr 10,5 mill. i driftsregnskapet og inngår i ”overføring/tilskudd”. Det er ikke budsjettert med momskompensasjon og moms (balanserer).
- Refusjon sykelønn
Refusjon sykelønn budsjetteres vanligvis ikke. Refusjonsinntektene utgjør kr 11,6 mill. mer enn budsjettert og inngår i «overføring/tilskudd».
- Rammetilskudd
Rammetilskuddet består av mange ulike deler – inntektsutjevning, innbyggertilskudd, skjønnstilskudd, småkommunetilskudd mv. Rammetilskuddet ble samlet sett kr 400.000 mere enn budsjettert.
- Salg av kraft
Rennebu kommune selger ca. 44 Gwh konsesjonskraft og 19 Gwh tilleggskraft. Kommunen kjøper konsesjonskraften for en pris som fastsettes av NVE (konsesjonskraftprisen). Tilleggskraften kjøpes for en pris som tilsvarer 1,5 x konsesjonskraftprisen. Kommunen selger

kraften i markedet ved bruk av megler. Inntektene beløp seg til brutto kr 11,5 mill. og er kr 3,2 mill. mer enn budsjettert.

- Andre tilskudd/overføringer

Integreringstilskudd på kr 13,2 mill. er kr 5,7 mill. mer enn budsjettert.

Kompensasjon renter og avdrag på kr 750 000, noe som er kr 150 000 mindre enn budsjett.

- Eiendomsskatt

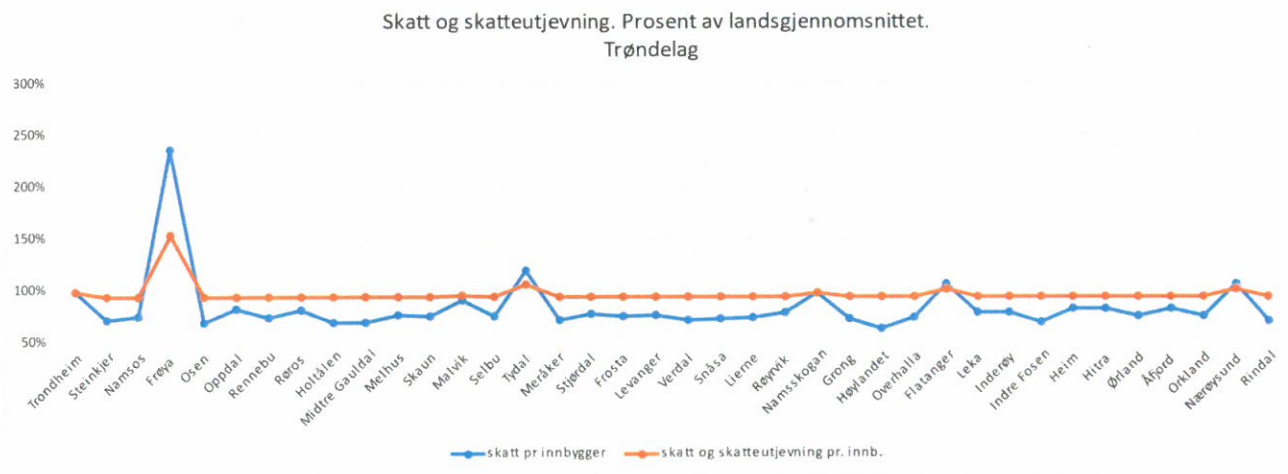
Totalt eiendomsskatteinntekter beløp seg til ca. kr 20,4 mill. og fordeler seg slik:

- Bolig-, landbruks og fritidseiendommer ca. kr 8,6 mill.
- Næringseiendommer ca. kr 11,8 mill.

Eiendomsskatten ble totalt kr. 420.000 høyere enn budsjetter og fordeler seg med kr 670 000 lavere for bolig- og fritidseiendommer og kr 1,1 mill. høyere for næringseiendommer.

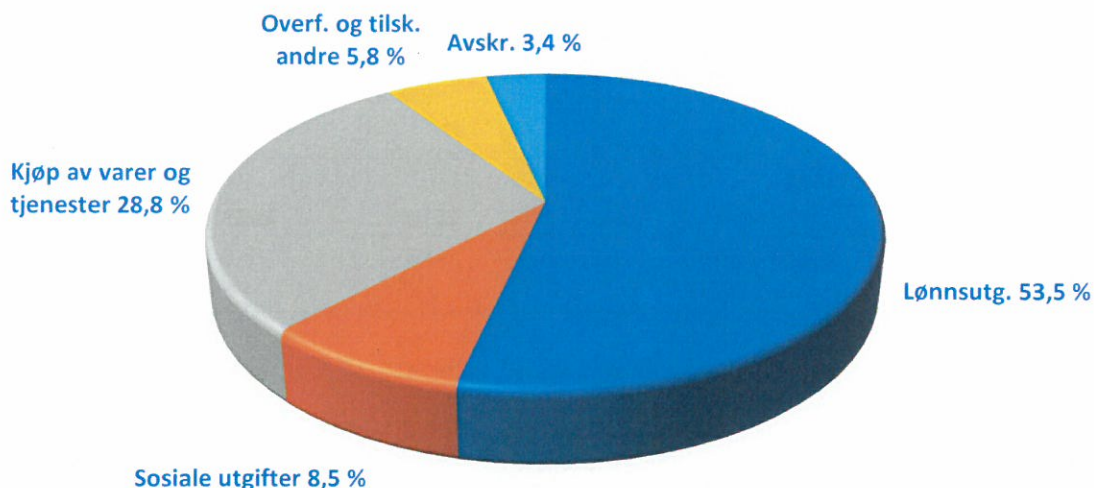
- Skatt på inntekt og naturressursskatt

Skatteinntangen ble kr 8,6 mill. høyere enn budsjettert. Vi noterer oss en økning i samlet skatt på kr 5,5 mill. sammenlignet med 2021 (en økning på 8,13 %). Landets kommuner hadde i gjennomsnitt en skatteøkning på 12,7 % eller 30 mrd. kroner. Det opprinnelige skatteanslaget utgjorde en reduksjon på 2,5 % eller 6 mrd. kroner. Rennebu kommune har stadig en lav skatteinntang pr. innbygger med kun 74% av landsgjennomsnittet i 2022 (mot 76 % i fjor).

Kommunens driftsutgifter

Driftsutgifter	Regnskap	Andel i %	Regnskap	Andel i %
	2022	2022	2021	2021
Lønnsutgifter	183 744	53,5	164 717	54,6
Sosiale utgifter	29 322	8,5	29 639	9,8
Kjøp av varer og tjenester	98 840	28,8	74 723	24,8
Overføringer og tilskudd til andre	20 025	5,8	21 333	7,1
Avskrivninger	11 757	3,4	11 218	3,7
Sum driftsutgifter	343 687	100,0	301 630	100,0

Lønn og sosiale utgifter utgjør samlet 62,0 % av kommunens driftsutgifter. Andelen som benyttes til lønn og sosiale utgifter er relativt stabil fra år til år, men har gått noe ned fra 2021 til 2022.

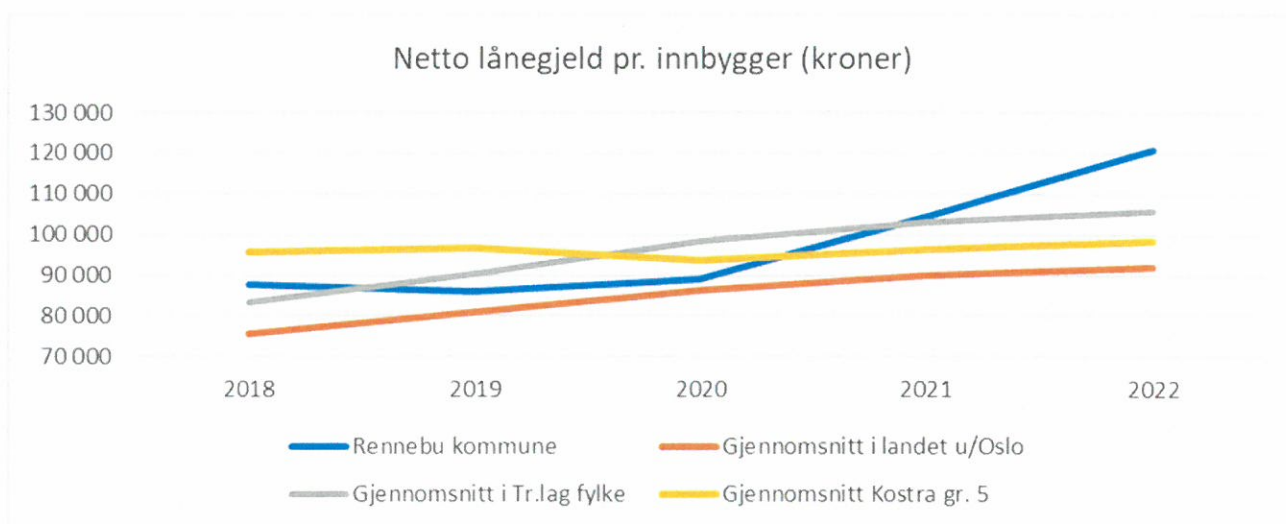
Nøkkeltall fra regnskapet

Utviklingen i netto lånegjeld					
<i>beløp i 1000</i>	2018	2019	2020	2021	2022
Netto lånegjeld pr. 31.12.	214 749	208 492	214 513	250 623	293 725

Netto lånegjeld har økt med kr 43,1 mill. fra 2021 til 2022.

Det var budsjettert med nye låneopptak i 2022 på kr 72,2 mill., med nedbetaling over 30 år.

Utviklingen i netto lånegjeld pr. innbygger					
	2018	2019	2020	2021	2022
Netto lånegjeld pr. innb. i RK	87 753	85 851	88 999	104 494	120 725
Gjennomsnitt i landet u/Oslo	75 664	80 940	86 359	89 857	91 984
Gjennomsnitt i Tr.lag fylke	83 422	90 449	98 512	103 075	105 819
Gjennomsnitt Kostra gr. 5	95 654	96 646	93 661	96 440	98 217

Rennebu kommune registrer en netto lånegjeld på kr 120.725 pr. innbygger ved utgangen av 2022. Det vil si en økning på kr 16.231 fra 2021 mot tilsvarende økning i fjor på kr 15.495 (jf. SSB). I fjor lå vi nær gjennomsnittet for kommuner i Trøndelag, men nå ligger vi godt over. Vi ligger betydelig

over gjennomsnittet for landet og det gjenspeiler de kostnadskrevende investeringene som er foretatt de siste årene. Merk at tall i utvikling for kostragr. 5 kan være noe misvisende da SSB har endret kommuneinndelingen i perioden.

Rente- og avdragsbelastning				
<i>Oppgitt i %</i>	2019	2020	2021	2022
Netto renter i pst. brutto dr.inntekter	0,8	0,6	0,4	0,2
Netto avdrag i pst. brutto dr.inntekter	3,1	2,7	3,2	3,1

Rente- og avdragsbelastning viser hvor stor andel av brutto driftsinntekter som går med til å dekke renter og avdrag.

I 2022 gikk 0,2 % av driftsinntektene med til å betale renter, noe som ligger noe under gjennomsnittet for kommuner i Trøndelag.

I 2022 gikk 3,1 % av brutto driftsinntekter med til å betale avdrag. Gjennomsnittet for kommuner i Trøndelag viser til sammenligning 4,9 %.

Ca. 45,2 pst. av kommunens lån hadde rentebinding pr. 31.12.2022. Renteavtalene med lengst gjenværende bindingstid, 20,3 % av kommunens lån, har rentesats på 2,90 % (renten er bundet til mars 2025). 22,2 % av kommunens lån har rentesats på 1,07 % (renten er bundet til februar 2024). 2,6 % av kommunens lån har rentesats på 2,17 % (renten er bundet til april 2023).

Ca. 54,8 % av lånene pr. 31.12.2022 hadde flytende rente. Renten på lån med flytende rente har variert mellom 1,3 % ved starten av året til 3,0 % ved slutten av året.

Driftsregnskapet er belastet avdrag med ca. kr 10,0 mill. Renteutgiftene beløp seg til kr 4,7 mill., dvs. kr 0,9 mill. mindre enn budsjettert.

Regnskapsforskriftene har bestemmelser om minimums avdrag. Rennebu kommune overholder disse bestemmelsene.

Driftsresultat				
<i>beløp i 1000</i>	2019	2020	2021	2022
Brutto driftsresultat	12 092	19 831	5 676	-19 643
Netto driftsresultat	13 313	20 776	4 956	-18 224

Brutto driftsresultat er driftsinntekter minus driftsutgifter inkl. avskrivninger og er det beløp som kommunen har til rådighet til dekning av finansutgifter og investeringer/avsetninger. Brutto driftsresultat er på - kr 19,6 mill. i 2022 og er betydelig lavere enn for de siste årene og spesielt sammenlignet med «rekordåret» 2020.

Netto driftsresultat er lik:

- brutto driftsresultat
- + finansinntekter (renteinntekter og mottatte avdrag)
- + avskrivninger
- finansutgifter (renteutgifter og avdrag)

Netto driftsresultat er det beløp som kommunen kan bruke til finansiering av investeringer eller styrking av fond. Resultatet viser kommunens handlefrihet.

Netto driftsresultat er - kr 18,2 mill. for 2022.

Netto driftsresultat utgjør -5,62 % av driftsinntektene. Dette er vesentlig lavere enn for 2021 og vesentlig under anbefalt nedre nivå over tid (TBU) på 1,75 %.

Pensjonskostnader

Pensjonskostnader				
<i>beløp i 1000</i>	2019	2020	2021	2022
Netto pensjonskostnad	16 903	14 879	14 688	15 579
Samlet pensjonskostnad	21 292	20 105	20 380	20 681
Akkumulert premieavvik pensjon inkl. aga	20 640	20 876	22 559	26 404

Pga. at pensjonspremien kan variere svært mye fra år til år, avhengig av lønnsutviklingen mv., har statlige myndigheter vedtatt spesielle regler for regnskapsføring av pensjonskostnader. Mens pensjonspremien avhenger av lønnsutviklingen gjennom regnskapsåret blir pensjonskostnadene beregnet i forhold til lønnsveksten over lengre tid, avkastning på pensjons- midlene over lengre tid, mv. Det betyr at pensjonskostnadene som regnskapsføres ikke er identisk med betalt pensjonspremie.

Over tid skal betalt pensjonspremie og pensjonskostnader være lik. Det inntektsføres et premieavvik i regnskapet dersom betalt pensjonspremie er større enn beregnet pensjonskostnad. Motsatt dersom pensjonskostnaden er større enn betalt pensjonspremie.

Etter at denne ordningen ble etablert har betalt pensjonspremie vært større enn beregnet pensjonskostnad de fleste årene. Over tid er det akkumulert et premieavvik på til sammen ca. 26,4 mill. kr. (pensjon og arbeidsgiveravgift av pensjon) i kommuneregnskapet. Kommunen har betalt til sammen ca. kr 26,4 mill. kr. som enda ikke er kostnadsført i regnskapet. Dette skal kostnadsføres i årene framover – noe som betyr at vi må påregne økte pensjonskostnader i årene framover.

Premieavvik som er oppstått i årene mellom 2002-2010 skal regnskapsføres i løpet av 15 år. Premieavvik fra årene 2011-2013 skal regnskapsføres i løpet av 10 år og premieavvik fra 2014 og senere år skal regnskapsføres i løpet av 7 år.

Det store premieavviket er en likviditetsmessig utfordring. Rennebu kommune har hatt tilstrekkelig likviditet så langt, men vi kan bli tvunget til å styrke likviditeten dersom premieavviket øker i årene framover.

Likviditet

Likviditet				
<i>beløp i 1000</i>	2019	2020	2021	2022
Omløpsmidler:				
Kortsiktige fordringer	23 175	20 911	21 723	27 052
Premieavvik	20 876	22 559	22 547	27 185
Kasse, bank	86 342	95 232	137 784	139 853
Sum omløpsmidler	130 393	138 702	182 054	194 090
Kortsiktig gjeld	38 250	40 297	48 116	59 428
Arbeidskapital	92 143	98 405	133 938	134 662
Ubrukte lånemidler	18 159	4 348	41 604	62 589
Arbeidskapital i pst. av driftsinntekter	32,8	33,7	45,8	41,6
Korrigert likviditetsgrad	1,9	2,8	2,5	1,8

Arbeidskapitalen og likviditetsgraden måles pr. årsskiftet, og sier ikke noe om likviditeten gjennom året.

Arbeidskapitalen er definert som omløpsmidler fratrukket kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen utgjør en større andel av driftsinntektene enn de siste 4 årene.

Likviditetsgraden måler omløpsmidlene i forhold til kortsiktig gjeld. Pga. at premieavviket og ubrukte lånemidler ligger i omløpsmidlene er det beregnet en korrigert likviditetsgrad. Korrigert likviditetsgrad = Omløpsmidler minus premieavvik og ubrukte lånemidler/kort-siktig gjeld. Likviditetsgraden bør være større enn 2,0. Korrigert likviditetsgrad er på 1,8 for 2022.

Det er opparbeidet et samlet premieavvik på kr 26,4 mill. som skal kostnadsføres i regnskapet i årene framover.

Kortsiktige fordringer er økt betydelig fra 2015 til 2016 og har deretter vært stabil fram til 2020. Deretter har posten igjen økt pga. noen få større fordringer. Det kan knytte seg risiko til enkeltfordringer, men det knytter seg ikke risiko til de største fordringene som er årsaken til denne økningen.

Kommunens plasserte midler

Ved inngangen til 2022 hadde kommunen plassert kr 137,8 mill. i bank. Stort sett hele beløpet var plassert i Orkla sparebank. I tillegg kommer kommunens skattetrekkkonto og andre konti som kommuneekassen forvalter på vegne av andre (plankontorets fond, klimafond, fallrettigheter Skaumsjøen, tilfluktsromfond, viltfond, diverse private veier). Ved utgangen av 2022 var dette økt til kr 139,9 mill.

Beholdningen på bankkonto er økt noe bla. grunnet et godt regnskapsresultat. Motsatt er beholdningen redusert grunnet reduksjon i beholdningen av ubrukte lånemidler.

Orkla sparebank har vært kommunens hovedbankforbindelse siden 01.07.2008. Det ble inngått ny bankavtale med virkning fra 01.07.2020. Denne avtalen gjelder til 01.07.2023, med opsjon på ytterligere ett år.

Kommunen har rente på kommunens innskudd som er 0,65 % høyere enn 3 mnd. NIBOR.

Kommunens rentebetingelser har vært gunstig i forhold til andre tilbud om plassering i bank. Det kan imidlertid være mulig å oppnå høyere avkastning ved plasseringer som innebærer større risiko.

Fond

Fondsbeholdning				
<i>beløp i 1000</i>	2019	2020	2021	2022
Disposisjonsfond	24 637	52 380	48 338	30 483
Bundne driftsfond	31 929	33 682	38 445	36 889
Ubundne investeringsfond	2 335	2 737	3 156	2 296
Bundne investeringsfond	2 625	2 995	1 807	1 816
Sum fond	61 526	91 794	91 746	71 484

Oversikten ovenfor viser samlet fondsbeholdningen som framgår av kommuneregnskapet for 2022. En del av fondene (kr 8,7 mill. i 2022) tilhører andre enn Rennebu kommune (Plankontoret, Gauldalsregionen skolesamarbeid, andre interkommunale samarbeid, private skogsveier mv.).

Disposisjonsfondene utgjør 9,4 % av driftsinntektene, mot 15,7 % i fjor.

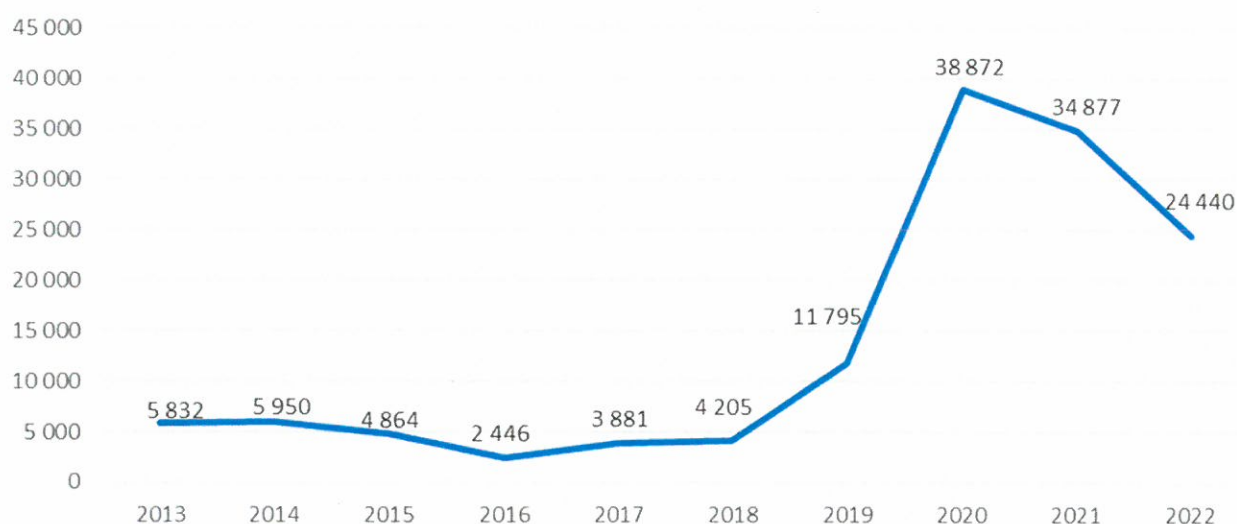
Kommunens egne fond

I denne tabellen vises en oversikt over de fondene som tilhører Rennebu kommune. Kommunens egne fond er svekket med kr 22,0 mill. gjennom 2022.

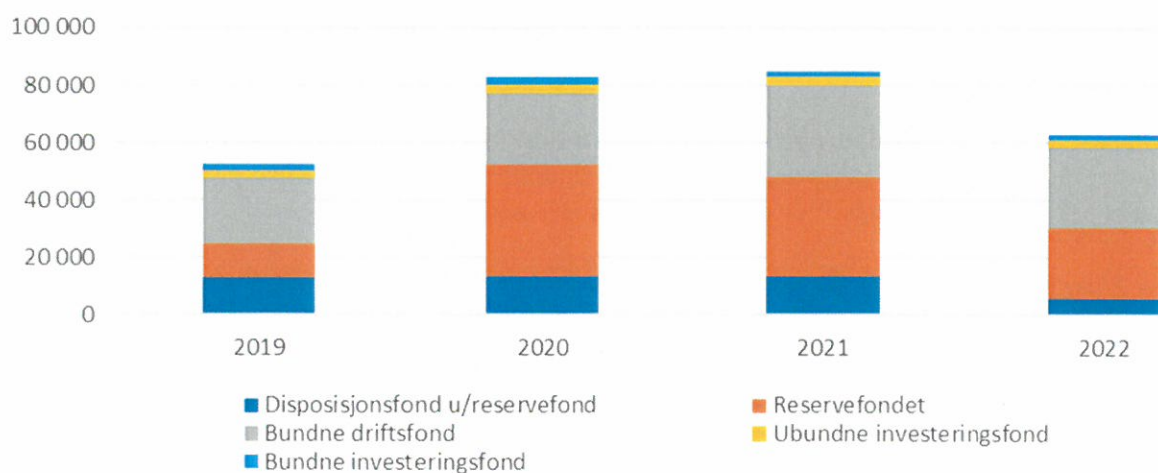
Fondsbeholdning (egne) <i>beløp i 1000</i>	2019	2020	2021	2022
Disposisjonsfond*	24 637	52 380	48 338	30 483
Bundne driftsfond	22 921	24 869	31 489	28 152
Ubundne investeringsfond	2 335	2 737	3 156	2 296
Bundne investeringsfond	2 625	2 995	1 807	1 816
Sum kommunens egne fond	52 518	82 981	84 790	62 747

*) Reservefondet inngår i disposisjonsfondet og er på kr 24,4 mill.

Reservefondets utvikling de siste 10 år (beløp i 1000)

Kommunens egne fond (beløp i 1000)

Kommunens samlede disposisjonsfond beløper seg til kr 30,5 mill. (og er redusert med kr 17,9 mill. gjennom 2022). Dette er fond som disponeres fritt av kommunestyret.

Fond for flyktingetjenesten (et disposisjonsfond) viser en saldo på kr 0,2 mill. mot kr 2,2 mill. i fjor.

Kommunens bundne driftsfond er redusert med kr 3,3 mill. i 2022. Næringsfondet er økt med kr 1,0 mill. til kr 10,9 mill. Fond knyttet til vann, avløp, renovasjon og feiing er redusert med kr 2,8 mill. i 2022 – og har en samlet saldo på kr 6,3 mill.

3. Årberetning fra tjenesteområdene

Oppvekst

Tjenesteområde Oppvekst hadde i 2022 en netto driftsramme på ca. 61,3 mill. kroner. Tjenesten kommer ut med et netto merforbruk på ca. 2,7 mill. kroner (dvs. ca. -4,4 prosent, noe som i sin helhet skyldes utvidet bosetting av flyktinger med dertil høyere kostnader.

Kort oppsummering av resultat etter ansvar underlagt tjenesteområdet:

2000 Adm. Oppvekst

Ansvaret går i balanse.

2030 PPT

Ansvaret går i balanse.

2200 - 2230 Rennebu barne- og ungdomsskole, SFO, AIK og Flyktingetjenesten

Samlet sett for Rennebu barne- og ungdomsskole og SFO viser resultatet så godt som balanse, men sett sammen med AIK (intro og flyktingetjenesten) har enheten et stort merforbruk. Dette skyldes i sin helhet utvidet bosetting. I den forbindelse er det spesifikt introstønad, pålagt utgiftsdekking til lege og tannlege, økte utgifter ifm tolketjenester samt økte lønnsutgifter. Alt dette satt i sammenheng med "Ukraina-krisen".

2320-2335 og 2340 Vonheim barnehage, Felles barnehage, og Voll barnehage

Samlet sett har området et mindreforbruk. Dette skyldes i hovedsak langtidsfravær ansatte hvor vikarer har lavere lønsplassering. Endringer i barnetall påvirker foreldrebetaling i positiv retning. I tillegg skyldes mindreforbruk lavere husleie enn budsjettert. Pensjon- og arbeidsgiveravgift og premieavvik pensjon har også påvirket størrelsen på mindreforbruket.

2336 Ekstern barnehage

Ekstern barnehage har et mindreforbruk pga noe mindre utgifter til kjøp barnehageplasser i andre kommuner enn budsjettert. Både antall, alder (over/under tre år) og størrelse på barnas tilbud påvirker kostnaden. Derfor utfordrende å vite på forhånd hva kostnaden blir.

2500 – 2510 Kulturskolen og Fritidsklubben

Ansvarsområdet kulturskole har et lite mindreforbruk. Dette skyldes nøktern budsjett-håndtering mot slutten av året med bakgrunn i endringer i ansattesituasjonen. Ansvars-området fritidsklubb har et mindreforbruk. Dette skyldes usikkerhet rundt etablering av nye lokaler som ikke kom på plass før i 2023.

2610 Ekstern skole

Ekstern skole har et mindreforbruk. Dette skyldes i hovedsak lavere kostnader til spesialundervisning for barn i andre skoler/kommuner, lavere kostnader for skoleskysst for eksterne elever, samt mer inntekt for gjesteelever enn budsjettert.

Helse og omsorg

Tjenesteområde Helse og omsorg hadde i 2022 en netto driftsramme på ca. 82,9 mill. kroner. Dermed det tjenesteområdet med klart størst ramme.

I likhet med 2021 har også 2022 vært et personellmessig og økonomisk utfordrende år for Helse og omsorg. Området sett under hadde et merforbruk i forhold til budsjett på hele 10,1 mill. kroner – hvilket utgjør ca. 12,2 prosent. Dette skyldes nytt utbrudd av pandemi i starten av 2022, høyere bemanningsplan ved innflytting i nytt bygg med små avdelinger, samt økte utgifter til ressurskrevende tjenester innen Bo og mestring. Under planleggingen av nytt bygg har kommunen ikke i tilstrekkelig grad hensyntatt gode og effektive logistikk-løsninger. I tillegg poengterte RO (Ressurs-senter for omstilling) ved gjennomgangen av prosjektet i 2018, at utbyggingen og omleggingen kan medføre økte kostnader i starten, noe de mente organisasjonen må være villig til å prioritere.

Etter dialog med tillitsvalgte og ansatte våren 2022, ble det foretatt en justering av organiseringen og laget ny bemanningsplan for å ivareta og beholde ansatte. Ny turnus med virkning fra juni 2022 innebar høy pleiefaktor og behov for mer personell. Konsekvensen ble store kostnader til innleie av vikarer gjennom bemanningsbyrå og bruk av overtid. Dette burde vi ha forutsett på et tidligere tidspunkt, da det over tid har vært et gap mellom tilgjengelige ressurser og behovet i helsetjenesten. Dette krever en snuoperasjon.

Vi er nå på plass etter omorganiseringen og har innarbeidet rutiner i nytt bygg og nye avdelinger. Dette gir oss mulighet til å snu utviklingen ved å lage ny bemanningsplan for den største avdelingen og ved samarbeid mellom to avdelinger som ligger side om side. Ny bemanningsplan for disse tre avdelingene innføres fra september 23. Vi mener at dette er gjennomførbart etter å ha sammenlignet pleiefaktoren med landsgjennomsnittet og nabokommunene Orkland og Oppdal som viser:

Pleiefaktor	Landet	Orkland	Rennebu	Årsverk	Antall beboere
Demens	0,80 - 1,00	0,90	1,40	8,55	6
Somatisk	0,71 - 0,81	0,80	1,20	12,00	10
Rehab	0,80 - 1,00	0,90	1,10	7,97	7
Totalt		0,87	1,24	28,52	23

Tabellen viser at dagens bemanning på sykehjemmet er 28,52 årsverk fordelt på 23 plasser. Dette tilsvarer en pleiefaktor på 1,24. Tidligere var den på 1 (30,3 årsverk fordelt på 32 plasser). Differansen utgjør 5,52 årsverk. Nytt bygg med mange små avdelinger vil gjøre det utfordrende med å få de samme stordriftsfordelene som tidligere. Alle avdelinger innen tjenesteområdet må derfor være med på å se på tiltak for å effektivisere driften. Det vil ta noe tid for å skape gode prosesser og involvering i omstillingsarbeidet. Hovedfokuset for tjenesteområdet fremover vil være å tilpasse oss tildelt økonomisk ramme. Det er startet en prosess i alle avdelinger for å vurdere tiltak for å effektiviserer driften.

Kort oppsummering av resultat etter ansvar underlagt tjenesteområdet:

3000-3040 Helse og familie

Helse og familie består av helsestasjon, legetjenesten, fysio- og ergoterapitjenesten og psykisk helsevern med til sammen 20 ansatte. Samlet sett viser regnskapet et mindre forbruk i forhold til budsjett på ca. 1,5 mill. kroner.

3100 Administrasjon helse og omsorg

Lønnsutgifter kommunalsjef, rådgiver, kompetansemidler og div. fellesinntekter-/utgifter for Helse og omsorg føres på dette ansvarsområdet. Kompensasjon fra staten for koronarelaterte tiltak er inntektsført i sin helhet på ansvar 2022. Området viser et mindre forbruk i forhold til budsjett på ca. 0,9 mill. kroner.

3108 Forvaltning og administrasjon

Avdelingen består av tildelingskontoret og koordinator for velferdsteknologi som utgjør til sammen 3,4 årsverk. Avdelingen har hatt høyt sykefravær i 2022 som ikke er erstattet ved innleie. Regnskapet viser derfor et mindre forbruk i forhold til budsjett på ca. 0,6 mill.kroner og er i balanse.

3115-3116 Kjøkken og kantine rådhus

Området viser et merforbruk på til sammen ca. 0,5 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak økte kostnader på matvarer og lønn til vikarer og overtid som følge av sykefravær.

3510 – 3519 Bo og mestring

Regnskapet for området viser et totalt merforbruk i forhold til budsjett på ca.1,6 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak nye vedtak til ressurskrevende tjenester og BPA (brukerstyrt personlig assistent). Det mest ressurskrevende tiltaket innebærer en kostnad på hele 0,7 mill. kroner pr. mnd.

3700 Sykehjemmet/3160 Dagsenter/3800 Korttidsavdeling/3840 Hjemmetjenesten

Regnskap 2022 for sykehjemmet og hjemmetjenesten må ses i sammenheng med ansvar 3800 "Korttidsavdeling". Hjemmetjenesten fikk ved innflytting i nytt sykehjem 01.02.22 ansvaret for korttids-/rehabiliteringsavdelingen. Etter evaluering våren 2022 ble avdelingen tilbakeført til sykehjemmet. Totalt merforbruk for alle avdelingene utgjør til sammen ca. 10,98 mill. kroner. Merforbruket skyldes i sin helhet økte utgifter til lønn ved en høyere bemanningsplan etter omorganiseringen i samband med innflytting til nytt sykehjem.

Samfunnsutvikling og drift

Tjenesteområdet hadde i 2022 en netto driftsramme på 24,5 mill. kroner. Netto merforbruk viser ca. 1,3 mill. kroner, dvs. ca.-5,4 prosent.

Kort oppsummering av resultat etter ansvar underlagt tjenesteområdet:

Teknisk drift

Bemanningen har vært stabil med lavt sykefravær, og det har vært jobbet med arbeidsmiljøet.

Avdelingen kjenner på de økonomiske konsekvensene av generell prisøkning på materialer, drivstoff, elektrisitet og tjenester samtidig som at budsjettet ikke blir justert i samsvar med prisstigningen.

Budsjettvedtaket for 2022 har gitt ekstra stor aktivitet med arbeid med ny brannstasjon, nytt avløpsrenseanlegg i Berkåksmoen, oppstart etablering av reservevannkilde ved Orkla, ferist og gjerde på Grindal, rehabilitering av helsesenteret samt utskifting av vann- og avløps-kummer.

Hjelpesystemet for drift og vedlikehold av kommunale bygg, LAFT, ble tatt i bruk. Dette gir grunnlaget for registrering av tilstand og status, kostnader og inntekter som knyttes til byggene. Vedlikehold, renhold og boligutleie henter også informasjonen sin i LAFT.

Hovedplan for vann og avløp, for kommunale bygg og for kommunale veier er under utarbeiding.

6150 Vaktmester ble forsterket med 30% i et årsengasjement fra juni 2022 for å følge opp flyktningene. Ressursbehovet var mye større enn budsjettet, noe som resulterte i et merforbruk på ca. 0,4 mill. kroner. Kjøretøyparken for tjenesteområdet Helse og omsorg har økt mer enn budsjettet, med et merforbruk på 0,5 mill. kroner.

6260 Formålsbygg: Oppstart av byggingen av ny brannstasjon ble utsatt grunnet klagebehandling i Kofa. Ny avdeling i modulbygg ved Vonheim barnehage ble klar til innflytting til 2023. Kostnad på ca. 0,4 mill. kroner er ikke tatt høyde for i budsjettet.

TBRT har hatt flere kontroller av brannsikringen. Mye arbeid er gjort, men fortsatt gjenstår avvik. Lukking av avvik er prioritert foran annet arbeid ved byggene. Ikke planlagte prosjektutredninger og oppdrag utenom budsjett har gitt merforbruk på ca. 0,5 mill. kroner.

6270 Kommunale boligbygg: Bosetting av mange nye flykninger ga stor etterspørsel på bosted, som krevde tett oppfølging av vaktmesterne for ikke å få store brukerskader. Istandsetting av nyinnkjøpte brukte boliger medførte ca. 0,9 mill. kroner i merforbruk. 85- 90% av vedlikeholdsmidlene brukes til brannslukking, noe som kontinuerlig senker bygningsstandarden. Det er ikke logisk sammenheng mellom husleieinntekter og de utgifter som dekkes. Dette ønsker administrasjonen å gjennomgå.

6380 Kommunale veier: Ressursene har blitt brukt på oppgradering av veikroppen inkl. veigrøfter for å få en god nok fundamentering til at veien kan asfalteres senere. Kostnadsøkning på vinterberedskapen til eksterne entreprenører kombinert med akuttarbeid i forbindelse med vårløsning kostet mye. Dieslutgiftene ble ikke budsjettet med reell kostnad, som førte til en kraftig økning i utgiftene. Den gamle traktoren har gitt store utgifter på vedlikehold uten at dette kunne forsikres. Dette ga et merforbruk på 2,2 mill. kroner.

6390 Brannvern: Ved en inkurie ble det budsjettet med inntekter på 2,4 mill. kroner på området. Dette ga et merforbruk på ca. 2,2 mill. kroner.

6400 Kommunale vannverk; strengere krav fra Mattilsynet vedr drift og vedlikehold gir gebyrøkning når disse må oppgraderes. Mattilsynet følger opp at kommunen gjør nødvendige utbedringer.

Reserve-

vannkilden for Berkåk er i prøvedriftsfase som går over flere år. Kilden vil gi en bedre vannkvalitet. Vi er nødt til å oppgradere høydebassenget på Berkåk grunnet lav kvalitet og lav kapasitet.

6500 Kommunale avløpsanlegg får stadig strengere krav fra Statsforvalteren vedr drift og vedlikehold. Nytt avløpsrensianlegg er under oppføring og forventes prøvekjørt sommeren 2023.

Helhetlig prosjektering av vann- og avløpsnettverket i og rundt Berkåk sentrum ble utført slik at Nye Veier AS kunne ta hensyn til Rennebu kommunes behov. Arbeid med ny oppdragsavtale er startet.

Landbruk og miljø

Fortsatt jobbes det med internkontroll og rutinebeskrivelser. Ny person ble ansatt i 80% stilling i mars. Det ble satt i gang arbeidet med revidering av beiteplan og skisse til parkeringsplass ved Buvatnet. Fjellandbruket er fortsatt et satsingsområde der Rennebu kommune er i et godt samarbeid med Oppdal kommune.

4350 administrasjon

Avdelingen har et mindreforbruk på nær 0,4 mill. kroner - noe som skyldes at vi hadde ledige lønnsmidler fra 01.01.2022 og fram til det ble ansatt ny person fra mars.

4520 Veterinærvakt
Veterinærvakta gikk i balanse for 2022.

4530 Lensa
Lensa ble det kjøpt tjenester og gikk i balanse. Det ble også i 2022 gitt statlig støtte og deltakende kommuner betalte egenandel.

4532 Radiobjelleprosjektet
Dette er nå avsluttet. Det gjenstår kun midler på fond som tilhører prosjektet og beitebrukerne.

4700 Miljø og friluftsliv
Konsulent hjalp oss med planlegging av parkeringsplass ved Buvatnet og tilleggsutredning bufe i Trollheimen. Området ved Buvatnet ble oppgradert og tilrettelagt for folk med nedsatt funksjonsevne.

4750 Fiske, jakt og viltstell
Hovedposten her er kommunens deltakelse i det regionale skadefellingslaget for rovdyr.

4751 Fallvilt
Viltarbeidet ble ført tilbake til Rennebu kommune etter at Utmarksrådet har hatt denne jobben. Fallviltmannskapet er ansatt i Rennebu kommune. Regnskapet viser kun utgifter for ¼ deler av året.

Kultur og næring

Et intensivt og omfattende arbeid med kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet ble utført og året kunne avsluttes med å behandle spillemiddelsøknader.

Stadig flere næringsaktører søker tilskudd for å tilby ungdom sommerjobb. En siste kompensasjonsordning for lokalt næringsliv fra pandemien ble utbetalt. Flere har hatt leveranseutfordringer knyttet til Ukrainakrigen, som har bidratt til at flere ser på nye muligheter for å styrke bedriften som vises gjennom kommunens førstelinjetjeneste for næringslivet og prosjektsøknader til kommunen.

I forbindelse med utdeling av Kulturpris, Stipend for unge utøvere og Jobbskaperpris ble det igjen arrangert Hedersaften i Rennebu. Prismottakere for de kommunale prisene var; Mikkel og Kåre Grøtte – Kulturprisen, Sigrid Ytterhus Haugset – Stipend for unge utøvere og Tørset Maskin mottok Jobbskaperprisen. Kommunen i samarbeid med Rennebu næringsforening, frivillig-sentralen og idrettslaget gikk sammen med sine priser og det ble gjennomført en høytidelig aften i kultursalen der elever fra kulturskolen og 10.trinn sto for kulturelle innslag og en smakebit fra årets musikal «Annie». Alle involverte var svært fornøyde med kvelden og det er ønskelig at dette samarbeidsarrangementet går videre.

Også i 2022 fikk Rennebu være med i Vrimmelfestivalen. Sammen med Midtre Gauldal og Holtålen kommune ble denne arrangert i to uker pluss over tre helger. Her ble 10.trinns musikal og Hedersaften de store bærebjelkene i festivalen, men hele perioden besto av en rekke høydepunkter gjennom totalt 45 arrangementer rundt om i hele kommunen. Arbeidet med Kulturminneplan ble for alvor startet opp i år. Det er lagt opp til at planen skal være ferdig innen valgperioden.

Forvaltning (byggesak, plan og oppmåling)

En medarbeider har vært ute i permisjon store deler av året og vikar har vært ansatt. Dette medførte at vi klarte å gjennomføre sommeren uten overskridelser i saksbehandlingstiden. Byggesak og plan har hatt en økning i antall ferdigattester og midlertidig brukstillatelser i 2022. Økningen fører flere ferdigattester og midlertidig brukstillatelser.

Det var også flere søknader om endring på eksisterende bygg/fritidsbygg i 2022.

Byggesak:	2022
Antall vedtak (tillatelse/avslg) i byggesaker	296
Antall vedtak i delesaker	19
Antall vedtak i seksjoneringssaker	0
Antall vedtak om midlertidig brukstillatelse	18
Antall vedtak om ferdigattest	136
Antall klager på bygge- og delesaker	3

Oppmåling:	2022
Antall kartforretninger (nye tomter, grensejustering og klarlegginger)	59
Jordskiftesaker	4
Sammenslåinger	9
Rettinger	(*)

*) Oppmåling utførte rettinger i matrikkelen som ikke kommer fram. Det gjenstår et stort arbeid. Sakstypen dreide til flere klarleggingssaker og færre store forretninger i regulerte felt.

Adresseringsarbeidet hadde vi en dekning på ~78% veiadresser, en økning på 13% fra 2021. Alle boliger og næringsbygg har fått veiadresse. Noen fritidsboliger gjenstår, der mange av disse er veiløse som krever mer tid. Det ble ikke mulig å gjennomføre planlagt veinavnskiltingen.

Nytt oppmålingsutstyr ble tatt i bruk til målesesongen 2022. Utstyret utgjorde en stor forbedring i feltarbeidet. Det har vært fokus på å holde tidsfristene.

Diverse

Barnevern

Barnevern hadde i 2022 en netto driftsramme på 2,9 mill. kroner. Regnskapet viser et forbruk på 7,2 mill. kroner. Tjenesteområdet kommer dermed ut med et netto merforbruk på nær 4,3 mill. kroner, dvs. er overskridelse av tildelt ramme på hele 45 %.

Dette skyldes bl.a.:

- En kraftig vekst i omfattende forebyggende tiltak på klient-/familienivå, deriblant barn på ettervern etablert i leid bolig/hybel.
- Bruk av statlige hjembaserte tiltak med kommunal egenandel som ikke var kjent ved budsjettering, primært senter for foreldre og barn.
- Hovedoverskridelsen er likevel direkte knyttet til institusjonsopphold der det ble budsjettert med kommunale egenandelssatser ut fra de statlige føringene som var gitt på budsjetterings-tidspunktet høsten 2021, og beregnet til kr 950.000 på årsbasis. Så ble det senere fastsatt at den kommunale egenandelen for institusjonsplass skulle være på kr 170.000 pr. mnd. altså vel kr 2 000 000. Samtidig ble økningen i egenandel ikke kompensert fullt ut av staten ved økte rammeoverføringer til kommunene.
- Prosessutgifter utover budsjett.
- Barnehage som hjelpetiltak.

Det knytter seg alltid stor usikkerhet til budsjettet for dette området.

NAV Rennebu

Adm. sosialtjenesten

Mindreforbruk kr 428.200

Økonomisk sosialhjelp

Mindreforbruk kr 87.700

Brukere

NAV Oppdal og Rennebu har eget målekort i den statlige styringslinjen. Måloppnåelsen på brukerperspektivet er god for 2022. Det jobbes fortsatt aktivt med NAV sine målgrupper. Målgruppene som de har hatt spesielt fokus på er personer under 30 år med nedsatt arbeidsevne, arbeidsledige under 30 år og innvandrere fra utenfor EØS. I tillegg skal de ha fokus på samarbeidet med lokalt næringsliv og markedsarbeid. Arbeidsledigheten er på et lavt nivå og det forventes en fortsatt lav ledighet og stor etterspørsel etter arbeidskraft. Rennebu har 17 personer som melder at de var helt arbeidsledig desember år 2022. Dette utgjør 1,4% av arbeidsstyrken og er økning på 6 personer fra samme tid i fjor. Delvis ledige er 7 personer, noe som er en nedgang på 1 fra i fjor. Det er flere bedrifter i Rennebu som har opplevd utfordringer med å rekruttere arbeidskraft. Legemeldt sykefravær for hele Rennebu 4. kvartal i 2022 er 5,6%, fylkessnittet er på 5,7%. Sykefraværet for Rennebu er opp fra 4,9% fjerdekvartal år 2021. Antallet som mottar uføretrygd i Rennebu pr. desember år 2022 er 212 personer, noe som er 10 færre enn på samme tid i fjor.

Medarbeidere

Det har vært lavt sykefravær og stort sett alle på plass. Budsjettrammen for den statlige styringslinjen reduseres, slik at de har blitt- og skal bli færre ansatte.

4. Eierskap

Rennebu kommune betalte inn et egenkapitaltilskudd på kr 752.400 til KLP i 2022. Kommunens samlede egenkapitalinnskudd i KLP beløper seg til ca. kr 11,4 mill. ved utgangen av 2022.

5. Likestilling, forhold til diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, etikk og internkontroll

Likestilling

Ifølge kommunelovens § 14-7 skal årsberetningen bl.a. redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltaksom er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med lov om likestilling mellom kjønnene.

Ved utgangen av 2022 hadde kommunen 345 ansatte (284 kvinner og 61 menn) fordelt på 273 årsverk (225 kvinner og 48 menn), noe som er 8 årsverk mer enn for 2021. Registrert fravær/sykefravær i 2022 var 9,2 % (mot 7,6 % i 2021), derav 6,9 % legemeldt (mot 5,8 % i 2021).

Kommunesektoren har en stor kvinneandel blant sine ansatte og mange av disse jobber deltid. Dette gjelder også Rennebu kommune hvor 82,42 % av alle ansatte (årsverk) er kvinner. Vi har ingen

statistikk for Rennebu som sier noe om sammenhengen mellom kjønn og lønn for alle ansattefordelt på de ulike stillinger innenfor sektorene.

Andel kvinner i lederstillinger:

Kvinneandel blant ledelsen	2019	2020	2021	2022
Toppledelsen	50 %	50 %	50 %	50 %
Kommunalsjefer*	100 %	100 %	100 %	100 %
Avdelingsledere	83 %	60 %	60 %	75 %
Rådgivere	34 %	34 %	50 %	50 %
Regnskapskontor, lønn og servicetorg	100 %	100 %	100 %	100 %

*) Kommunalsjef-nivå innført f.o.m. 2020

Rennebu kommune har samme avlønning for kvinner og menn i ovennevnte stillinger hvorstillingens innhold, ansvarsområde og enhetens størrelse er lik.

Rennebu kommunes avlønning for kvinner og menn er iht. hovedtariffavtalens kapittel 4, og for avlønning av ledergruppen, ingeniører, leger og rådgivere etter hovedtariffavtalens kapittel 3 og 5.

Rennebu kommune har ikke utarbeidet egen handlingsplan for likestilling. Det er ikke gjennomført særskilte tiltak for å fremme likestilling i 2022. Kommunedirektør mener imidlertid at kommunens ledelse har et bevisst forhold til likestillingsperspektivet.

Etnisitet

Rennebu kommune har ikke egne rutiner for rekruttering av personer med annen etnisitet. I ansettelsessaker vurderes de på lik linje med andre søkere.

Nedsatt funksjonsevne

Kommunen har som mål å øke sysselsettingen for personer med redusert funksjonsevne ved at kommunen bruker hele organisasjonen i utprøvningsarbeidet for å sikre at folk ikke faller ut fra sin jobb og kommunen tar inn arbeidstakere for arbeidsutprøving i dialog med NAV.

Etikk

Nye retningslinjer for folkevalgte og ansatte ble vedtatt i kommunestyret i 2013. Det arbeides kontinuerlig med informasjon om de etiske retningslinjene og refleksjon rundt selve verdigrunnlaget. Som eksempel gjennomføres kontinuerlige refleksjonsmøter innenfor helse og omsorg. Dette kan dokumenteres gjennom meldinger i fagsystemet Qm+ (HMS-system). Kommunedirektør gjennomfører spørreundersøkelse for å sjekke ut status og brukersvarene til forbedringer.

Internkontroll

Etter kommunelovens § 25-1 skal kommunedirektør sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og instruksjoner, og påse at arbeidet skjer under betryggende kontroll. Kommunedirektørens internkontroll skjer i forlengelsen av kommunestyrets tilsynmed kontrollutvalg og revisjon samt med statens tilsyn med kommunen.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren:

- utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering.
- ha nødvendige rutiner og prosedyrer.
- avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik.
- dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig.
- evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og resultater av statlig tilsyn minst en gang i året (kommunelovens §25-2).

Internkontroll er de systemer og rutiner som etableres for å sikre tilstrekkelig styring, måloppnåelse og etterlevelse av regelverk. Samtidig er internkontroll ikke bare kontroll, men like mye styring og læring.

I 2022 har vi viderført arbeidet og kartlagt status på internkontroll i Rennebu kommune innenfor utvalgte områder. Kartleggingen tok utgangspunkt i kommunelovens internkontrollbestemmelser, som er sitert ovenfor. Statusrapporter er jevnlig meddelt strategisk leder team, og det er gitt en beskrivelse av de utvalgte områdene, en vurdering og anbefalte tiltak for forbedring. Rapporteringen i årsberetningen tar utgangspunkt i statusrapport internkontroll gjengitt strategisk leder team gjennom 2022.

Kommunedirektør sikrer dette gjennom linjen med klare fullmakter og ansvarsområdergjennom vedtatt delegasjonsreglement. Lederne har ut fra sine fullmakter ansvar for å etablere tilstrekkelig internkontroll innenfor sine ansvarsområder.

Dokumentasjonssystem - Retningslinjer for rammeverket

Dokumentasjonssystemet omfatter alle styrende dokumenter som beskriver sentrale prosesser i organisasjonen. Styrende dokumenter er planer, reglementer og prosedyrer. Systemet skal sørge for at dokumentene er oppdaterte til enhver tid. Styrende dokumenter er organisert i digitale verktøy og fagsystemer som omfatter tjenesteområder, støtteprosesser og overordna styringsdokumenter og reglement som gjelder hele kommunen.

Helhetlig styring / mål- og resultatstyring

Økonomi- og handlingsplanen i Rennebu kommune inneholder en beskrivelse av kommunens tjenester, organisering og mål, noe som internkontrollbestemmelsene stiller krav om i kommuneloven § 25-1 punkt a): Kommunedirektøren skal utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering.

Det helhetlige plan- og styringssystemet i Rennebu kommune skal sikre en sammenheng i kommunens plandokumenter, fra kommuneplanen som det overordnede styringsdokumentet, til økonomi og handlingsplan med årsbudsjett, og til utviklingsplan for det enkelte tjenesteområde og avdeling.

Kommunedirektøren rapporterer hver fjerde måned til kommunestyret.

Risiko- og sårbarhetsvurdering

Kommunelovens § 25 c) sier at kommunedirektøren skal avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik. For å oppfylle dette kravet må Rennebu kommune ha et system for å avdekke risiko for avvik. Kommunestyret i Rennebu kommune vedtok 07.12.2021 en helhetlig ROS-analyse. Denne ROS-analysen er planlagt revidert i overgangen til nytt år (2024). ROS-analysen er tilgjengelig for alle ansatte via Teams. Det finnes ROS-analyser knyttet til kommunedelplaner, områdeplaner og temaplaner.

ROS benyttes i alle tjenesteområder for å bidra til å sikre god tjenesteproduksjon; f.eks. innenfor barnehager og skoler, helse og velferdstjenestene (bl.a. vold og trusler), samt GDPR (personvern). Kommunen bruker ett felles system, Qm + for å gjøre ROS-analyser.

Kartleggingen viser at de fleste tjenesteområdene har en tydelig formening av hva loven krever knyttet til risiko- og sårbarhetsvurdering.

Flere lover og forskrifter pålegger kommunen å foreta risikovurderinger før aktiviteter og prosesser iverksettes. Risikovurderingene skal dokumenteres og revideres etter gjeldende plan. Kommunen har gjennomført flere risikovurderinger på overordnet nivå og kommunale tjenester og prosesser.

Kommunen har etablert system for standardisert risikostyring som kan brukes av alle tjenesteområdene.

Det er en økning i utførte ROS- analyser fra 2021 til 2022. Kommunedirektøren arbeider med å bevisstgjøre lederne med betydningen av ROS- analyser.

Avvik og uønskede hendelser

Kommuneloven § 25 c) sier at kommunedirektøren skal avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik. I Rennebu bruker vi Quality Manager System (Qm+) for å følge opp avvik. Avvikssystemet i Qm+ sikrer at avvik/uønskede hendelser blir behandlet og dokumentert.

Formålet med avvik og avviksbehandling er å ha en oversikt over områder der kommunen ikke oppfyller eksterne eller selvpålagte krav. Når brudd skjer skal det bli meldt og fulgt opp, slik at det enkelte avviket blir behandlet/lukket. I tillegg skal avvikssystemet gi en oversikt over hvilke avvik som har oppstått, og disse skal være grunnlag for arbeidet med å redusere risiko.

Kartleggingen viser at avvikssystemet brukes i varierende grad innenfor de ulike tjenesteområdene. Innenfor tjenesteområder som bruker avvikssystemet aktivt, er det også en årlig gjennomgang av avviksstatistikk med formål om forbedring og læring i Qm+. Vi vil også revidere avviksprosedyren/ sjekkliste slik at den er tydelig på definisjon av hva som skal meldes som uønskede hendelser, Leder tar stilling til om det er avvik eller ikke!

Systemet gir også mulighet til å melde avvik (etter avviksprosedyre/ sjekkliste) og å sende ut spørreskjema til ansatte. Resultatet kan eksempelvis føre til endring av retningslinjer, prosedyrer og opplæring. Kommunedirektøren arbeider kontinuerlig med å forbedre internkontrollen.

Helse, miljø og sikkerhet

Som arbeidsgiver er Rennebu kommune pålagt å sikre at virksomheten gjennomfører en systematisk helse, miljø og sikkerhetsarbeid i henhold til Arbeidsmiljølovens (AML) kapittel 3.

Det er gjennomført 3 møter i arbeidsmiljøutvalget (AMU). Kommunedirektøren har gjennomført medarbeiderundersøkelse for alle ansatte. Resultatet av undersøkelsen er presentert for lederne, ansatte, tillitsvalgte og for politikerne. Kommunedirektøren arbeider med å forbedre områder som kom frem i undersøkelsen, selv om undersøkelsen i sin helhet var bra!

Vi har satt mer fokus på vernetjenesten og avholdt flere samlinger med verneombudene, noe kommunen vil gjøre til en fast møtearena. Driv HMS har bidratt med faglig påfyll.

Det er ikke registrert personskade via internkontrollsystemet Qm+ i 2022.

Ledelsens gjennomgang:

Kommunedirektøren foretar hvert år en gjennomgang av kvalitets-systemet, HMS - systemet og systemet for informasjonssikkerhet og overordnet beredskaps-plan. Gjennomgangen skal foretas på grunnlag av revisjoner, tilsyn, rapporter og tilbake-meldinger fra tjenesteområdene og fagansvarlige.

Internkontroll for læring og forbedring:

For å kontrollere at kvalitetssystemet virker etter intensjonen, har kommunen etablert et system for intern kontroll for tjenesteområder. Internkontrollen følger kommunens styringssystem. Det gjennomføres årlig gjennomgang av resultat og mål, både gjennom styringssamtaler, tertialrapportering, arbeid med handlingsplan, økonomiplan og budsjett.

Personvernombudet

Viser til egen, vedlagt årsmelding for 2022 fra personvernombudet.

Rennebu, 15.05.2022

Kommunedirektør